

FUNDACJA „AKADEMIA ANTYKORUPCYJNA”

mgr Krzysztof Śnieżko

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

e-mail: krzysztof.sniezko/at/protonmail.com

ORCID: 0000-0003-2692-4351

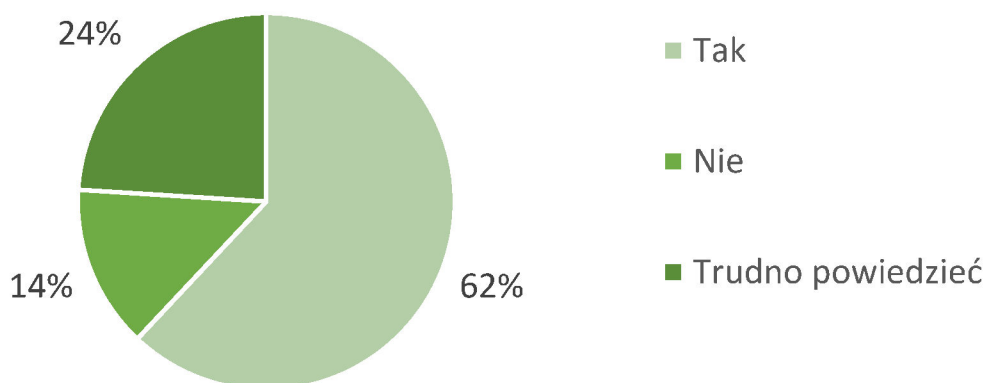
PENALIZACJA GREENWASHINGU W OCENIE STUDENTÓW WYBRANYCH UCZELNI

Wykorzystywanie greenwashingu nie jest wprost penalizowane w polskim kodeksie karnym. W niektórych przypadkach może być jednak postrzegane jako oszustwo lub wprowadzenie klienta w błąd. Greenwashing jest jednak działaniem nieetycznym, które jest negatywnie oceniane przez społeczeństwo. Zdaniem ankietowanych powinien jednak doczekać się jednoznacznej penalizacji w kodeksie karnym. Respondenci są skłonni więcej zapłacić za rzeczywiste produkty „bio” i „eco”, ale chcą mieć pewność, iż produkty te rzeczywiście są zdrowe.

Słowa kluczowe: greenwashing, penalizacja, karalność

W ankiecie techniką CAWI, realizowanej w dniach 18-24.05.2020 roku, zbadania znajomości zjawiska greenwashingu w społeczności akademickiej. W badaniu wzięło udział 208 studentów ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz Uczelni Łazarskiego w Warszawie. W trakcie analiz uwzględniono również: płeć, reprezentowana dyscyplina naukowa (ekonomia i finanse oraz inne) oraz miejsce zatrudnienia, jeśli występuje (sektor prywatny lub publiczny oraz wielkość jednostki zatrudniającej: mikro – do 9 osób, mała – 10-49 osób, średnia – 50-249 osób, duża – powyżej 250 osób).

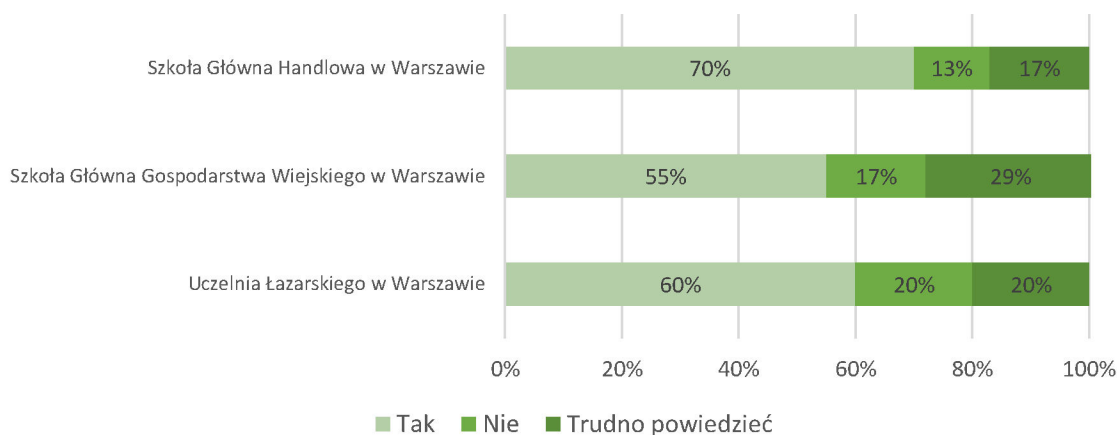
Czy byłbyś skłonny zapłacić więcej za produkt, mając pewność, że przedsiębiorstwo nie stosuje greenwashingu, a produkt jest rzeczywiście ekologiczny?

Rysunek 1. Skłonność do wydatkowania większej sumy pieniędzy w przypadku nie stosowania praktyk greenwashingu przez producenta – ogółem
Źródło: Opracowanie własne

Większość ankietowanych byłaby skłonna więcej zapłacić za produkt ekologiczny mając pewność, że nie stosowano przy tym praktyk greenwashingu. Podobną opinię prezentuje blisko dwa razy więcej kobiet niż mężczyzn. Więcej byłoby w stanie zapłacić, zdecydowanie częściej, przedstawiciele dyscypliny ekonomia i finanse niż pozostałych dyscyplin, co może świadczyć o większej edukacji w tym zakresie. Sektorem dominującym w opiniach twierdzących jest sektor prywatny. Wielkość jednostki zatrudniającej nie ma istotnego znaczenia dla wyników badań.

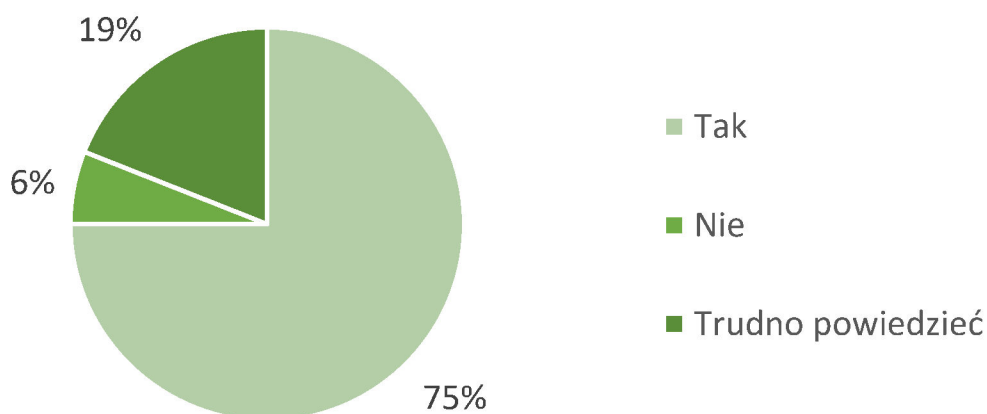
Czy byłbyś skłonny zapłacić więcej za produkt, mając pewność, że przedsiębiorstwo nie stosuje greenwashingu, a produkt jest rzeczywiście ekologiczny?

Rysunek 2. Skłonność do wydatkowania większej sumy pieniędzy w przypadku nie stosowania praktyk greenwashingu przez producenta – podział według uczelni
Źródło: Opracowanie własne

Analizując odpowiedzi studentów poszczególnych uczelni widać podobną skalę skłonności do wydatkowania większej sumy pieniędzy w przypadku nie stosowania praktyk greenwashingu przez producenta. Najbardziej skłonni byłiby do tego studenci Szkoły Głównej Handlowej, a najmniej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Należy jednak zaznaczyć, że skłonność do zapłaty wyższej ceny miała miejsce w każdej z analizowanych uczelni, a co za tym idzie należy przypuszczać, że jest to powszechne społecznie zjawisko.

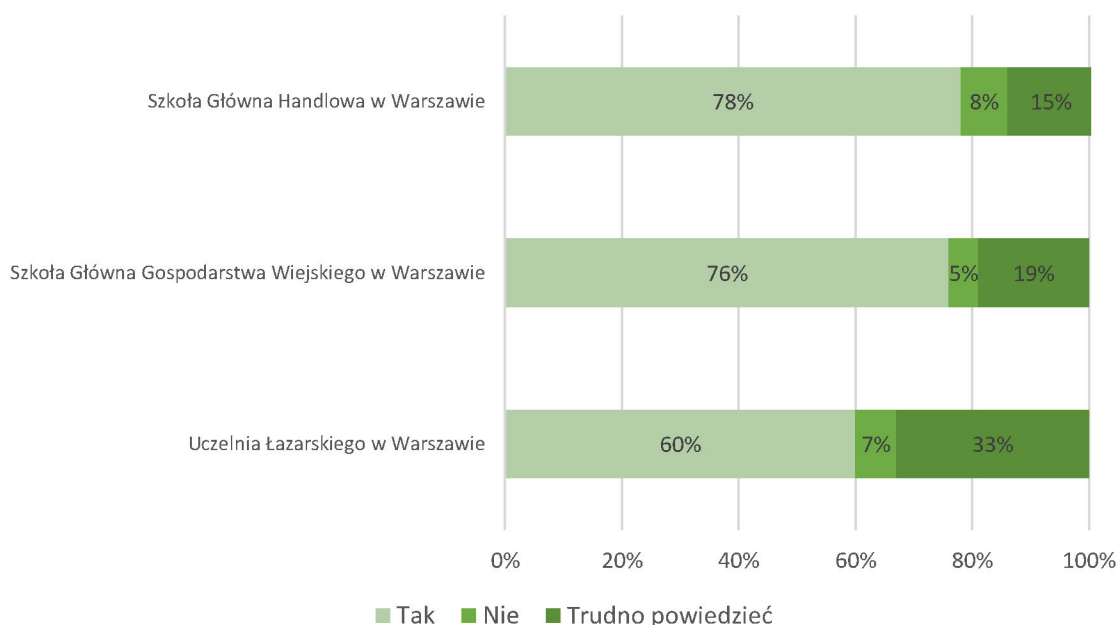
Czy Twoim zdaniem greenwashing powinien być karalny?

Rysunek 3. Postrzeganie potrzeby karalności za stosowanie greenwashingu – ogółem
Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowana większość ankietowanych uznaje, że greenwashing powinien być karalny. Należy zauważyć jednak, iż co piąta ankietowana osoba nie miała jednoznacznego stanowiska w tej sprawie, a tylko niewielki odsetek osób był temu przeciwny. Płeć, sektor czy też wielkość jednostki nie miała istotnego znaczenia.

Czy Twoim zdaniem greenwashing powinien być karalny?

Rysunek 4. Postrzeganie potrzeby karalności za stosowanie greenwashingu – podział według uczelni
Źródło: Opracowanie własne

Podobne opinie co do potrzeby karalności stosowania greenwashingu wyrażali ankietowani ze wszystkich analizowanych uczelni. Należy zwrócić jednak uwagę, iż najwięcej ankietowanych niezdecydowanych co do potrzeby karalności omawianego zjawiska było na prywatnej Uczelni Łazarskiego. Taką opinię wyrażała tam jedna trzecia ankietowanych. Jak pokazały badania zdecydowana większość ankietowanych, niezależnie od reprezentowanej uczelni, uznała greenwashing za wymagający penalizacji karnej. Ankietowani byliby skłonni więcej zapłacić za produkt pod warunkiem pewności, że nie zastosowano greenwashingu.

Uzyskane wyniki badań świadczą o rosnącej świadomości społecznej i powinny być kontynuowane w większej skali w przyszłości. Rozważyć należy wprowadzenie rozwiązań legislacyjnych zapobiegających takim praktykom. Wskazać należy też na potrzebę jeszcze szerszej edukacji społecznej w zakresie greenwashingu, w celu przeciwdziałania nieetycznym praktykom przedsiębiorstw.